

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MARCH 1, 1943.

STEVILKA (NUMBER) 48

PRVI ZASTOJ SIJAJNE OFENZIVE SOVJETSkih ČET

Nemci poročajo o zopetnem zavzetju Lozovaje in Kramatorska. — Rusi priznavajo silne protinapade.

RUSKO PRODIRANJE OVIRA TAJAJOČI SE SNEG

Včerajšnje nemško poročilo je naznanilo, da so Nemci zopet zavzeli dve važni železniških centrov — Lozovaje in Kramatorsk pod Harkovom, Rusi pa priznavajo "resne protinapade" v tem okraju. Vesti o zavzetju omenjenih dveh krajev pa niso potrjene in nemški vojaški komentator v svojem sročnem poročilu ni omenil ničesar o njunem zavzetju.

100 dni briljantnih uspehov

Kakor se zdi, je zdaj ruska ofenziva privraket običajna po 100 dneh briljantnih uspehov; običajna pa je zaradi srđite obrambe in zaradi močvar, ki jih povzročajo tajačoči se sneg.

Nemci pravijo, da je bilo v omenjenih dveh odsekih ubitih 14.000 Rusov, dočim so bili nadaljnji tisoči zajeti.

Prodiranje v centralni Ukrajini

V centralni, Ukrajini, zapadno od Harkova in Kurska, ruske čete še napredujejo.

Zapadno od Harkova sta ruska četa Poltava in Konotop, železniški spojišči pri dohodih k Dnjepru. Po srđitih napadih so nemci zavzeli tukaj dvojice velikih naselij.

Uničenje dveh nacijskih bataljonov

Zapadno od Kurska sta bila v treh dneh uničena dva nemška bataljona in zajeti je bilo mnogo vojaških zalog in ujetnikov.

Iz ruskih kakor tudi iz nemških poročil je razvidno, da mečejo nacisti v te napade večje množine svojih letal v prizadevanju, da spet pridobijo iniciativo, katero so jim vzeli Rusi dne 19. novembra.

Preklic 24 ur trajajoče delavske seje v Seattle, Wash.

Delavstvo je sklenilo, da ne bo seje, bo pa seja eksperimentalnega unijskega odhoda.

SEATTLE, 27. februarja.

Danes je bilo tukaj naznanjeno, da je preklicena nameravana 24 ur trajajoča "splošna seja" delavcev pri Boeing Aircraft Co., ki se je imela pričeti v ponedeljek, ako do tačas Vojni delavski odbor ne pokaže nobene akcije.

Mesto delavcev, se bo sestalo eksperimentalni odbor unije, ki pripada Ameriški delavski federaciji. Unija zahteva zvišanje delavske mezdje od 62 in pol centa na uro na 95 centov na uro.

A. F. of L. unije v Consolidated Aircraft tovarni v San Diego, Cal., in Lockheed-Vega, v Burbanku, Cal., so odobrile nameravano 24 ur trajajočo protestno sejo.

Senator Byrd, demokrat iz Virginije, je izjavil, da je ta stavka naperjena direktno proti vladi ter dodal, da je zadnji čas, da odredi kongres odredbe proti zastojem dela v vojni industriji.

ZADNJE VESTI

KAMPANJA RDEČEGA KRIZA

Z današnjim dnevom se pričnjenja kampanja Rdečega križa, za katerega se mora nabrati v mesecu marcu \$125,000,000. Kvota mesta Clevelanda znaša \$1,780,000.

Rdeči križ je ena najplemenitejših organizacij, ki si je stekla zaradi svojega humanitarnega delovanja, v katerem ne priznava nobenih plemenskih ali verskih razlik, spoštovanje vsega sveta. Rdeči križ se uveljavlja s svojim samaritanskim delom tako doma kakor na bojišču, tako med prijatelji kakor sovražniki. Pomagajmo mu ter storimo v sedanji kampanji svojo dolžnost, da bo Cleveland dosegel kvoto, ki mu je bila določena!

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

TEŽKA KAZEN ZA MESARJA

BALTIMORE, Md., 27. februarja. — Okrajni sodnik Coleman je obsodil Josepha Weinerja, prodajalca mesa v Baltimore, na \$5,000 globe, ker je prodajal meso po višjih cenah kakor jih je določila vlada.

Weiner se je priznal za krivega v dvajsetih slučajih, ko je prodajal meso, ki ga je kupil po običajnih cenah, za višje cene kakor jih je določil OPA urad.

ZDRUŽITEV ČETNIKOV IN PARTIZANOV

Med četniki in partizani se vrše tajna pogajanja za združitev vseh antiosiščnih sil in za končanje bratomornega klanja. — Partizani zahtevajo od Mihajlovića, da mora prenehati s sodelovanjem z Italijani in pričeti nemudoma vojaške operacije proti sovražnikom.

Londonški poročevalec na radiu je sročil naznanil važno vest glede osvobodilnih bojev iz Jugoslavije, toda zaradi atmosferskih prilik je bil njegov govor nerazumljiv. Ob devetih zvečer pa je znani poročevalec in komentator Walter Winchell javil, da je Moskva v soglasju z Washingtonom in Londonom prodrla v Jugoslaviji s svojimi smernicami ter obljubila Jugoslaviji izhod na morje (najbrže Reko in Trst).

Važno poročilo v "New York Times"

Danes zjutraj pa je objavil list New York Times na svoji prvi strani dolgo poročilo iz Jugoslavije, katero je napisal listov poročevalec Sulzberger v Londonu. Iz tega poročila posnemamo sledeče silno važne ugotovitve, ki dajejo upanje, da bo v Jugoslaviji kmalu konec bratomornega klanja in da se bodo vse sile strnile v boju proti osišču:

Tajna pogajanja med Mihajlovićem in partizani

LONDON, 27. februarja. — Po več kakor osemnajst mesecev trajajoči srđiti civilni vojni v Jugoslaviji, so se pričela zdaj vršiti tajna pogajanja med zastopniki generala Mihajlovića in gotovimi partizanskimi skupinami.

Pogajanja so se pričela na pobudo generala Mihajlovića, ki je prvi poslal svoje reprezentante na kraj sestanka. Pri teh pogajanjih so reprezentirane sledeče partizanske skupine; Gorski Kotar, Primorje, Moslavina, Podravina, Zagorje in Dalmacija.

Glavne partizanske sile ni pri pogajanjih

Glavna partizanska sila, to je tista, kateri načeljuje v vojaški administraciji "Tito," v civilni pa Ivan Ribar, se ne udeležuje teh pogajanj. Zdi se pa, da je general Mihajlović v spravljenem razpoloženju in da če se bodo uspešno končala ta pogajanja, se bo dosegla koalicija vseh jugoslovanskih borcev.

Medtem pa se izvaja na tukajšnje jugoslovansko vlado, ki je zadnje čase skóraj v neprestani kabinetni krizi, silen pritisk od strani zavezniških diplomatov kakor tudi od strani gotovih jugoslovanskih skupin, da naj na vsak način izposluje premirje med obema skupinama jugoslovanskih borcev.

Mihajlović hoče biti poveljnik

Rečeno je, da se vse antiosiščne sile v Jugoslaviji, vstevši te, s katerimi se vrše sedaj pogajanja podvržejo njegovemu poveljstvu, ker je on minister obstoječe jugoslovanske vlade.

Protipogoj Mihajloviću

Reprezentanti partizanov so pripravljani pristati na to, toda samo proti protipogoju, da se Mihajlović obveže, da bodo njegovi četniki v Dalmaciji in Primorju prenehali s svojim sodelovanjem z Italijani, česar jih dolže partizani, in da prične general nemudoma z vojaškimi operacijami proti Nemcem in o-nim Srbom, ki stoje ob strani srbskega generala Nedića v Srbiji.

Upati je, da se bo kmalu dosegel sporazum med obema skupinama. Toda dokler ne bodo vključeni tudi "Titovi" partizani, ta sporazum ne bo tolikšne važnosti kot bi lahko bil.

Vlada v neprestani krizi

Medtem pa se tukaj nadaljuje kriza jugoslovanske vlade, ki se dnevno posvetuje s kraljem Petrom, pa kljub temu nima pokazati nobenih rezultatov. Opaziti je močno gibanje, da se imenuje Milana Grola, zmernega srbskega politika, za ministra zunanjih zadev. Ako se bo to zgodilo, bo on deloval v prizadevanju za popolen sporazum med partizani in četniki, da se uglađi pot konsolidaciji angleške in ruske politike v Jugoslaviji, ki gresta doslej še vedno vsaka v svojo smer.

Rommelove čete v Afriki se še vedno umikajo

Maršal Rommel je pričel s pregrupiranjem svojega vojaštva, da se postavi po robu angleški osmi armadi.

London, ponedeljek, 1. marca. — Angleška osma armada je pričela z ofenzivo proti utrjeni Mareth črti, ki jo drže čete nemškega maršala Rommela.

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 28. februarja. — Zavezniki so odbili napade osišča v šestih odsekih ter zajeli tekom dveh dni nad 850 sovražnih vojakov. Istočasno so zavezniška letala sestrelila v južni Tunisiji 11 osiščnih letal.

Na centralnem odseku, kjer so ameriški in angleški vojniki zopet zavzeli Kasserino, se nemški umik nadaljuje.

Ob severni obali v bližini rta Serrata, se je razvil nov napad, s katerim poizkušajo Italijani prodreti zapadno ob Sredozemskem morju. Italijane pa so vrgli nazaj Francozi, ki so zajeli tudi večje število ujetnikov.

Maršal Rommel je pričel s pregrupiranjem svojih čet, da se čim uspešneje zoprvstavi angleški osmi armadi, ki prodira od vzhoda.

Ameriški bombniki so v petek bombardirali štiri ladje sovražnega konvoja. Eno teh ladij so pogreznilo, troje pa užgali ter jih pustili v plamenih na morju.

Sedem in dvajset premogarjev zasutih v rovu v Montani

Zdaj je malo upanja, da bi spravili premogarje še žive iz rova, kjer je nastala eksplozija.

BEAR CREEK, Mont., 27. februarja. — W.A. Raneck, pomožni poslovodja Smith premogovnika, kjer je zasutih 72 premogarjev, je izjavil, da niso resnične vesti, da bi bilo reševalno moštvo dospelo do pogrešanih premogarjev. "Mi nimamo najmanjšega pojma, ali so živi ali mrtvi," je rekel Raneck.

V okolici so se namreč pojavile govorice, da je reševalno moštvo izvrtalo tunel do ponesrečenih premogarjev ter ugotovilo, da so slednji še živi. Raneck pa je dejal, da je prav malo upanja za rešitev teh mož, ki jim je eksplozija, katera se je primerila danes zjutraj, odrezala odhod iz rova.

V neki drugi "entri" premogovnika so našli petero mož, ki so jih spravili na površje. Dva izmed teh sta bila mrtva.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Evelet, Minn. — Dne 30. januarja je bil pokopan pokojni rojak Jacob Centa, star 86 let. Pokojni zapuščila tri hčere. Mrs. John Kuzma, Eveleth, — Mrs. Frances Udovich, Joliet, — in Miss Mary Centa, v Jugoslaviji.

V bolnišnici

Mrs. Amelia Strekal, 13608 Deise Ave., se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici, kjer je srečno prestala operacijo. Obiski niso dovoljeni do četrta. Želimo ji skorajšnjega okrevanja!

Novi grabovi

MARY STOKEL
Danes zjutraj je preminila v Glenville bolnišnici Mary Stokel, stanujoča na 728 E. 159 St. Pogreb ima v oskrbi Želetov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

ANNA FRANIK

Sročil je nanagroma umrla za srčno hibo Anna Franik, rojena Rossman, stara 42 let. Pokojnica je živela na 6109 St. Clair Ave., ter je bila rodom Hrvatice. Tukaj zapuščila žalujočega soproga Matijo, brata Charlesa in Georgea ter sestro Carolino Muza in dve hčeri: Adelino in Doris Šutija. Pogreb oskrbuje Grdinov zavod. Podrobnosti bomo jutri poročali.

SINCEK UMRL

V St. Ann's bolnišnici je umrl Richard Florian Urankar, sinček družine John in Jennie Urankar, ki je bil rojen dne 24. decembra, 1942. Dekliško ime matere je bil Widmar. Družina je stanovala na 1158 E. 74 St. Pogreb se bo vršil v torek popoldne ob 1. uri iz kapele A. Grdina in sinovi.

HČERKA UMRLA

Staršem Ermin in Adeline Gornik, 6217 St. Clair Ave., je umrla štiri mesece stara hčerka. Dekliško ime matere je bilo Gabrenja. Pogreb se bo vršil v torek popoldne ob 1.30 uri iz kapele A. Grdina in sinovi v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Preostalim družinam izrekamo naše sožalje!

SLOVO MADAME ČIANGKAJŠEK

WASHINGTON, 27. februarja. — Kitajsko poslaništvo je priredilo v tukajšnjem Shoreham hotelu veliko recepcijo na čast madami Čiangkajšekovi ženi kitajskega državnika in vojaškega poveljnika, ki se je ob tej priliki oficijelno poslovila od svojih ameriških prijateljev. Na recepciji je bilo nad 2,000 ljudi.

Povabljeni so bili senatorji, kongresniki in njihove žene, člani kabineta in vrhovnega sodišča kakor tudi diplomatje s svojimi soprogami. Stroške recepcije je plačalo kitajsko poslaništvo.

Iz Jugoslavije

LONDON, 26. februarja (Radio prejemna služba) — Bolgarska vlada je silno v skrbeh zaradi nezadovoljnosti naroda, ki je povzročila v zadnjem času več nasilnih izbruhov: dne 8. februarja je bil ubit javni delavec, dne 13. februarja general Lukov, 16. februarja višji policijski uradnik, a 17. februarja so našli pekleni stroj v bližini plovdivskega kolodvora. Bolgarska vlada pripisuje vsa ta dejanja — dozdej še brez dokazov — komunističnim krogov in je razpisala 300,000 levov nagrade za tozadevna obvestila. Toda nezadovoljnost je iz naroda prešla tudi na armado — vse struje bolgarske javnosti se trudijo najti Bolgariji izhod iz zagate, v katero jo je privedlo osiše.

Madžarska vlada je nameravala pod pritiskom javnega mnenja odposlati vojake, ki so se vrnili z ruske fronte, na neomejen dopust; Na intervencijo nemških oblasti pa so jih morali zopet poslati na fronto.

JAPONCI HITE S PRIPRAVAMI NA JUŽNEM PACIFIKU

Kakšna je svrha teh priprav, še ni znano. — Tudi ameriška mornarica je pripravljena za odločilen udar.

JAPONSKI CENTRI BODO KMALU OKUSILI MOČ AMERIŠKE SILE

Zavezniški glavni stan v Avstraliji, ponedeljek, 1. marca. — General McArthur naznanja, da Japonci neprestano ojačujejo svoje čete v okrožju Avstralije, kjer pripravljajo svoje pozicije.

Zakaj se ta ojačenja pripravljajo, ali za ofenzivo proti Avstraliji, ali za splošno defenzivo ali obrambo, ni znano.

Avstralija je še vedno v nevarnosti

Avstralski vladni uradniki so neprestano trdili, da preti Avstraliji še vedno velika nevarnost kljub japonskim porazom na Koralnem morju, na Guadalcanalu in na Novi Gvineji.

Posebno je poudarjal vedno to nevarnost avstralski premier Curtin, ki je ponovno apeliral na večjo ameriško pomoč.

Izjava admirala Nimitza WASHINGTON, 28. februarja. — Namig, da je ameriška

vojna mornarica pripravljena za podvzete napada proti japonskim pozicijam, odkoder bi bilo možno napasti japonske industrijske centre, je prišel danes iz ust admirala Nimitza, vrhovnega poveljnika naše pacifične mornarice.

Na križpotju kampanje "Mi smo sedaj na križpotju pacifične kampanje," je rekel admiral Nimitz.

"Z brezprimerno hrabrostjo naših pomorščakov, ki so držali v svoji oblasti komunikacijske črte, smo zavrnili sovražnika na južnem Pacifiku. Izguba Guadalcanala pomeni za Japonce prvi velik in odločilen pozar.

Naloga ameriške mornarice "Naša naloga je zdaj, uničiti japonsko brodogradnjo, ki se prebija do pozicij, odkoder nam bo mogoče doseči z bombami japonske živčne centre."

Vsa Evropa mora delati za nacije in nadomeščati tudi njihovo pobito moštvo

Nemčija se bo obupno in fanatično branila do zadnjega, pravi Frank, "državni tajnik" Čekomoravske. — Hitler zahteva od svojih satelitov nov "kanonfuter."

London, 27. februarja. — Nemci so pričeli zdaj s pogonom na moško prebivalstvo Čekoslovaške in Grčije za prisilno delo v Nemčiji, brzojavka iz Ankare pa naznanja, da je Hitler ukazal voditeljem satelitnih držav, da mu morajo s svojim moštvom nadomestiti njegov lasten pobit "kanonfuter" v Rusiji.

Inforsiranje prisilnega dela

Zdaj je nemški program za suženjsko prisilno delo inforsiran v skoro vseh okupiranih državah: v Holandski, Norveški, Franciji, Jugoslaviji, Češkoslovaški in v Grčiji.

Češka bo postala pogorišče

Dr. K. H. Frank, "državni tajnik" Čekomoravske, je sročil povedal Čehom, da če prestane Nemčija bojišče, bo izpremenjena Češka v pogorišče.

Značilna napoved

"Nemčija se bo obupno in fanatično branila do zadnjega," je rekel. "Stalin bo prišel v Nemčijo kot zmagovalac samo preko telesa vsakega posameznega Nemca in vsakega posameznega Čeha."

Mobilizacija v Grčiji

Nemško poveljstvo v Grčiji je dobilo ukaz, naj mobilizira vse grško moško prebivalstvo v starosti od 16 do 45 leta.

Novo zahtevo Madžarski

Poročilo iz Ankare naznanja, da zahtevajo Nemci od Madžarske, da slednja nadomesti devet nemških divizij (135,000 mož), ki so bile pobite v Rusiji. Madžarska bo že tekom nekaj dni pričela klicati pod orožje nad 35 let stare može.

Od Rumunije Hitler za zdaj ni zahteval moštva, ker je padlo na Ruskem že stotisoče Rumuncev, zahteval pa je vse rumunsko olje.

Zahteva po 10 hrvatskih divizijah

Paveliču na Hrvatskem pa je Hitler ukazal, naj mu preskrbi

deset divizij svojega moštva, od svoje strani pa je obljubil, da bo izčistil Jugoslavijo vseh borcev za svobodo.

ZA ODPRAVO \$5 AVTNEGA DAVKA

WASHINGTON, 27. februarja. — Kongresnik James E. Van Zandt, republikanec iz Pennsylvanije, je predložil v zbornici predlogo, da bi se preklicalo poseben davek na avtomobile, ki znaša \$5 na leto in ki je znan pod označbo "use tax."

Kongresnik pravi, da bi bilo krivično še nadalje zahtevati ta davek, ko so avtomobilisti itak silno prizadeti po gasolinskih in drugih restrikcijah.

Smrtna nesreča treh mladeničev

V petek sta bila ubita 19-letni Stanley J. Czajka, 1143 Holmden Ave., in 17 let stari Edward Popek, 2949 Scranton Rd., ko se je njun avtomobil na poledeneli cesti zaletel na Route 7, v bližini Conneaut, O., v neko drevo. Z njima vred pa se je ubil tudi 17 let stari William Kisl iz Pierponta, Ohio, katerega sta prišla mladeniča obiskat in ki se je z njima peljal.

Seja Prog. Slovenk

Jutri večer ob 7.30 uri se vrši seja Progressivnih Slovenk, krožek št. 1, v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prošene so vse članice, da se gotovo udeležijo.

Darovala kri

Požrtvovalna žena Mrs. J. Japel, 20351 Lindberg Ave., je dala že trikrat svojo kri za vojake. To je plemenito in posnemanja vredno!

Za Ruski vojni relief

Vnašemu uradu je izročil rojak Vinko Prprovic, 6024 Glass Ave. \$200 za Ruski vojni relief, za kar se mu izreka najlepšo hvalo!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):	
For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

AVSTRIJSKI BATALJON ARMADE ZEDINJENIH DRŽAV

Znani publicist Johannes Steel je objavil v New York Post-u naslednji članek:

Ko je Oto Habsburg v mesecu novembru 1942 objavil, da mu je vojni department Zedinjenih držav poklonil za rojstni dan organizacijo avstrijskega bataljona, je takoj izbruhnil silovit vihar protestov, katerim je nato sledila uradna izjava, da je stvar nekoliko drugačna. Akoravno je ogorčenje javnosti poglelo, Čehi in Jugoslavorani vendar niso bili docela zadovoljni, toda pustili so stvar pri miru.

V začetku je trdil razglas, da bodo sprejeti v ta avstrijski bataljon edinele prostovoljci. Kakor je bilo pričakovati, prostovoljcev ni bilo od nikoder, ako izvemamo par nadvojvod druge klase in njihovih pomagačev.

Očividno zaradi tega — da ne bi stvar Otona Habsburškega propadla — je bilo nato sklenjeno, da bodo vojaki iz drugih edinic premeščeni v avstrijski bataljon; tako je bil ustanovljen avstrijski bataljon infanterije Zedinjenih držav v nekem taborišču na srednjem zapadu.

Taborišče ima poleg amerikske zastave tudi rdečebelobelo-rdeči avstrijski prapor. Moštvo nosi podobne znake z imenom "Austria" na levem rokavu. Moštvo, katero premeščajo v ta bataljon, je sestavljeno iz bivših državljanov Avstrije, Jugoslavije, Čehoslovaške in Poljske. To so izseljenci, ki imajo že svoje "first papers." Nikdo izmed njih ni imel tako rekoč nobene možnosti, da izbira. Najmanj polovica vpoklicanih v tem bataljonu niti ne zna nemški in mrzi vse, kar se tiče Habsburžanov in Avstrije.

V taboru govore vse mogoče jezike: češko, madžarsko, slovaško, poljsko, laško... Zdaj uče te ljudi nemščine in jim intenzivno dajejo posebno politično orientacijo.

Pripovedujejo jim, da bodo tvorili, ako ostanejo v tem bataljonu, Commando-predstražo, ki bo vdrla v Avstrijo. Mnogi izmed njih se tudi-boje — akoravno jim to ni bito določeno povedano — da bi bila dodelitev "second papers," na podlagi katerih postanejo polnovredni ameriški državljani, zadržana, ako bi zahtevali, da se jih premesti.

Kakšno razpoloženje vlada v tem taborišču, si ni težko misliti. Da se previdno izrazimo, člani teh različnih narodnosti niso medseboj v baš najlepših odnosih. Akoravno jim je bilo povedano, da bodo smeli pred odhodom preko morja, prositi za premestitev, se jim vendar ob vsaki priliki s čim večjim povdankom pokaže ugodnosti, katerih bodo deležni, ako ostanejo člani te edince.

Pisma, katera moštvo tega bataljona pošilja svojim sorodnikom, so zanimivo čtivo. Vsi so z navdušenjem pripravljani, boriti se za Ameriko in pripomoči do osvoboditve Avstrije, a obenem se trpko in zagrizeno upirajo, da bi se jih uporabljalo kot orodje za cesarske ambicije dr. Otona Habsburškega.

Pred nekaj dnevi je Habsburg imel tri ure trajajoč shod v drugem nadstropju hotela Diplomat, kjer je bilo zbranih približno sto povabljenih gostov. Mr. Rott, ki sam o sebi trdi, da je avstrijski federalni minister, je otvoril shod, in posvaril vse navzoče, da gre za strogo zaupno stvar.

Predstavil je Otona kot "našega cesarja" in povdarjal, da se imajo Avstrijci zahvaliti edinole "njegovemu veličanstvu," da jim je bil v Zedinjenih državah priznana lastnost "friendly alien." Sledil je nato nagovor s strani Otona, sestavljen predvsem iz podlih in zavratnih napadov na nekatere izmed zedinjenih narodov.

Njegov cesarski srd je bil namenjen v prvi vrsti čehoslovaški vladi v izgnanstvu. Oton je očital distingviranemu predsedniku Čehoslovaške republike, da se je do leta 1938 neprestano vmešaval v avstrijske zadeve, ter

ga imenoval — po Hitlerjevem vzorcu — "Herr Beneš." Trdil je, da je češka vlada nekakšna "psevdovlada, ki živi le še zaradi "lend-lease-a," obenem pa napadal avstrijske demokrate in liberalce kot sovražnike avstrijskega edinstva.

Govoril je na dolgo in široko o "svojem bataljonu" in naglašal, da je težko nabiranja prostovoljcev odstranil s podporo vojnega departmenta-a, ki je obljubil, da bo nabrano polno moštvo bataljona; hvalisal je s svojimi ponovnimi intervencijami v uradnih washingtonskih krogih. — (JIC.)

NA DOMAČI FRONTI

TREBA IZURJENIH DELAVCEV ZA VOJNA DELA

Za tovarne, kjer se proizvaja za vojno, je skoraj nemogoče vzadostiti tehničnim zahtevam, ako niso na razpolago neke vrste izurjenih delavcev. Dogaja se pa, da mnogo tovarn ne more dobiti zadosti takih delavcev, da bi izpolnile svojo delavsko moč.

Ker je nekje manjkalo 11 izurjenih delavcev, je pred kratkim zaostalo delo 3,000 vojnih delavcev in tovarna je našla, da, ako ne bo mogla dobiti takih merodajnih delavcev od drugega, bo morala uporabljati le 65 novih delavcev, mesto da bi namestili izvirno nameravanega števila. Druge je zaostalo razširjenje in izvežbanje v neki tovarni za municijo, ker ni bilo zadosti izurjenih delavcev, vstevši 40 vsestranskih mašinistov. Radi teh pomanjkanj izurjenih delavcev v teh in drugih tovarnah je zaostala produkcija orožja, municije in oprem, ki bi morale že biti v rabi proti sovražnikom na bojnih frontah. In ker nimamo pravih delavcev v pravih službah ob pravem času, izgublamo toliko prepotrebni vojnih zalog, ravno tako kot da so jih Japonci ali Naciji uničili.

V jako mnogih krajih pa so taki nujno potrebni delavci na delu — zaposleni so pa v industrijah, ki niso nujno potrebne. Ker se bo zaloga blaga in potrebe za civilno prebivalstvo korenito prikrajšale tekom l. 1943, si bo moralo mnogo teh delavcev poiskati delo v vojnih industrijah — čim prej tem boljše — kajti oni niso potrebni le za to, kar sami producirajo, marveč tudi kot izvežbovalci manj izurjenih delavcev, žensk, mladih ljudi in telesno pohabljenih. Lokalni uradi federalne posredovalnice dela (United States Employment Service) so voljni pomagati takim delavcem, da si najdejo važne vojne službe.

NOVI PROGRAM RACIONIRANJA HRANE ZAČNE 1. MARCA

Ko stopi v veljavo racioniranje za sadje in zelenjave ter vse juhe v konzervah (canned), steklenicah (bottled), ali v zmrazjenem stanju (frozen) in za osušeno sadje (dried fruits), bo lažje za občinstvo razumeti, kaj in kako deluje ta metoda racioniranja na točke (point rationing). Zalogo hranil v zgoraj omenjenih oblikah, ki je na razpolago civilnemu prebivalstvu, je mnogo manj — vsled velikih količin, ki jih potrebujejo vojaki, in vsled manjše produkcije konzerv radi prištedajne nujno potrebnih kovin. To je napravilo potrebno, da se ono, kar preostane, enako deli med občinstvo potom racioniranja, ki začne 1. marca.

Prodaje vseh teh racioniranih jestvin s strani prodajalnic na drobno prestanejo dne 20. februarja, registracija pa za novo knjižico — War Ration Book Two — se bo vršila tekom naslednjega tedna v šolah, cerkvah ali drugih primernih prostorih. Kjer so ljudje nageljeni preveč narazen ali v slučaju slabega vremena, je tudi dovoljeno registriranje potom pošte. En sam član družine sme zaprositi za vse druge, ako predloži prvo knjižico — War Ration Book One — za vsakega člana družine.

Prva doba, za katero bo veljalo to novo racioniranje, bo obsegala mesec marec in vsak imejatelj knjižice šte. 2 bo imel 48 kuponov — točk, da jih vporabi za nakupe racioniranih hranil, razun kuponov za konzerve, ki jih takoj odtrgajo, ako bo kdo dne 21. februarja imel še v svoji shrambi več kot pet konzerv (cans) za vsako osebo. Konsument, ko zaprosi za knjižico, mora v svoji prošnji (Consumer Application) izjaviti, koliko konzerv ima pri sebi doma dne 21. februarja in koliko ka-

— kakor je pač bila navada povsod pred eno generacijo. Jedlo se bo več svežega sadja in svežih zelenjav. Pri nakupu konzerve pa mora kupec oddati kupon za toliko in toliko "točk," kolikor pač znaša vrednost dotične konzerve, kar je odvisno od redkosti dotičnega sadja, zelenjave ali soka v konzervi.

ZDRAVJE IN BOLNIŠKA OSKRBA

Zdravniška oskrba bo racionirana za časa vojne in nekoliko let kasneje, kakor je izjavil Dr. George Baehr, načelnik zdravniškega oddelka urada za civilno obrambo. Amerikanci ne bodo več uživali "luksus" zdravniških oskrb, na kakršne so se bili privadili. Izmed teh so: polnočasno oskrbovanje s strani ene ali več bolničark, ako bolezen je taka, da bi bolničarka mogla istočasno oskrbovati tudi druge bolnike v bližnjih sobah, — hospitalizacija v svrhu "odmora" ali klinične diagnoze, — pozivanje zdravnika domov, ako bolnik more sam iti k zdravniku ali, ako se zdravnikov predpis more lahko dobiti po telefonu. Primerna zdravniška oskrba pa bo še vedno na razpolago za civilno prebivalstvo po deželi.

AKO SE DELA NE SMATRA ZA NUJNO POTREBNO

Vsi oni, ki so v starosti povrženi vojaški službi in delajo v 29 poklicih in 36 podjetjih ali službah, ki se ne smatrajo za nujno potrebno za vojni program, bodo mogli biti uvrščeni v vojsko dne 1. aprila, razun ako bodo tedaj zaposleni na kakem potrebnem vojnem delu. Prošnje ljudi v teh starostnih skupinah za odložitve vojaškega nabora, češ, da imajo sorodnike, ki so odvisni od njihovega zaslužka, se bodo manj vpoštevale s strani lokalnih nabornih oblasti, ki so bile obveščene o ogromni potrebi sposobnih ljudi za oborožene službe in vojne industrije.

* Vsak delavec, ki bi rad vstopil v vojno industrijo, naj se posvetuje z najbližjo federalno posredovalnico dela (United States Employment Service), kje bi mogel dobiti kako vojno delo oziroma kje bi se mogel izvežbovati za isto, in prosilci naj se izognejo onim središčem, ki so prenapolnjena ljudi, razun ako posredovalnica sama jih tja pošlje.

WAVES IN SPARS

Prvič v svoji zgodovini ima mornarica Združenih držav svojo žensko rezervno, znano pod kratice WAVES. Svrha teh uradno organiziranih žensk je namestovati moške člane mornarice v obrežnih postajah znotraj kontinentalnih mej Združenih držav. Odgovarjajoča ženska rezervna v obrežni straži (Coast Guard) je znana pod kratice SPARS.

Za dopolnitev teh rezerv WAVES in SPARS, je sedaj potrebnih 35,000 žensk, da napolnijo službe v radiju in vojaških shrambah. Nekatere so potrebne za važna mesta v mehaničnem delu in zrakoplovno delo na dnu.

Vse ženske, ki so ameriške državljanke in ki odgovarjajo spodaj označenim zahtevam, se pozivajo, naj vstopijo v WAVES ali SPARS takoj.

Stare morajo biti vsaj 20 in manj kot 36 let, morejo biti

ve je imel dne 28. novembra, ko je začelo racioniranje kave.

Ako se zahteva, da kdo pove, koliko zaloge ima doma, ni treba to razumeti, kot da bi bil dotičnik na sumu, da je doma nakopičil živeža, kajti mnoge gospodinje imajo navado imeti doma večjo količino konzerv. Kuponi se pa vendarle odtrgajo enostavno za to, da nikdo ne bo na boljšem na račun drugih že ob samem začetku racioniranja. Konzerve, ki se dovoljujejo vsakemu konsumentu, bi morale biti zadosti do 1. marca, ako konsument rabi tudi sveže sadje in zelenjave.

RACIONIRANJE ČEVLJEV

Racioniranje čevljev, ki je začelo dne 9. februarja, je bilo naloženo, ker je civilno prebivalstvo že nekoliko mesecev kupovalo več čevljev kot so tovarne mogle izdelovate nove in obenem zalagati naše vojake in mornarje. Po odredbi bodo vsak moški, ženska in otrok mogli dobiti tekom prihodnjih 12 mesecev po tri pare čevljev za vsakega. Znamka (stamp) šte. 17 v stari knjižici — War Ration Book One — je dobra za en par čevljev do 15. junija in se ta znamka sme prenesti od enega člana družine na drugega. Ako ni kdo še dobil prve knjižice — War Ration Book One — naj takoj zaprosi za to knjižico pri lokalnem uradu za racioniranje (rationing board). Ako potrebuje čevlje, pa nima znamke šte. 17 v svoji knjižici, in ni v knjižici kakkega drugega člana svoje družine, sme zaprositi lokalni board za posebno dovoljenje za nakup čevljev (shoe purchase certificate).

MI POROD JESMO VUKA IN ARSLANA ŠTO DAVNO BJEŠE I SAJ JE U NAMI.

Gle stara snaga tjera čvrstu ruku da digné zide porušenog hrama."

Laže kdor pravi, da smo lovor veja, balzam na rani mavrica na nebu.

Mi smo zalega volčja, levji rod smo, zdaj kot od nekadj duh nas ta prešinja.

Glej, stara moč nam žene krepko roko da dvigne stene porušenem domu.

S temi verzi je veliki pesnik jugoslovankega dinanizma, Vladimir Nazor, pred več desetletji, ko se je ustvarjala Jugoslavija, prerokoval veličino našega naroda in njegovo neupogljivo odpornost. Takšen, kakršnega je izklesal pesnik v svojih močnih besedah, stoji danes naš narod v tej vesoljni človeški tragediji. On ni balzam na rani, niti mavrica pripeta na nebo — z levjo silo si bo sezidal iz razvalin totalitarne tiranije enega najlepših domov v skupnosti človeštva in eno najmočnejših trdnjav svobode na svetu.

Po predsedniku Rooseveltu in podpredsedniku Wallace-u ima Amerika danes jasno in določeno misel o tem, kaj morata svet in človeštvo ustvariti iz te vojne. Amerika ve, da zdaj mali človek iz naroda največ trpi. Vojna teh skromnih ljudi mora na koncu prinesiti skromnemu človeku iz naroda važnost in mir. Sicer ne bo prišlo do trajnega miru. Narodne množice bodo morale torej topot zaradi svojih velikih žrtev same odločevati o svoji usodi v miru, kakor one danes odločujejo v vojni.

V sedanji vojni, odločilni bojnik niso le vojaki na boji-

namke ali poročene, brez otrok pa pod 18. letom.

Zahtevata se vsaj dve leti srednje šole (high school) ali trgovske šole (business school).

Vpis v WAVES ali SPARS nudi sledeče ugodnosti:

1. Brezplačno izvežbanje za WAVES in Spars v najboljših višjih šolah (college).

2. Zanimiv izvežbalni urnik, vstevši dopust za zabavo in konec tedna. Za časa izvežbanja ni treba kuhati, streči pri mizi itd.

3. Polna morfariška plača, zračeniški \$50 pa mogoče do \$126 na mesec, pa dodatno prikladi za preživetek in stanovanje.

4. Uniforme v vrednosti \$200 — brezplačno.

5. Dobra hrana, najboljša zdravniška in zobarska oskrba, dodatni prispevki za odvisne ljudi, vladno2 zavarovanje na življenje ob nizki ceni, manjše prevozne cene, manjše vstopnine za gledališča in kinematografe.

Govor Bogdana Radice Jugoslovanom

G. Bogdan Radica je govoril Jugoslovanom v domovini dne 15. februarja 1943 preko Columbia Broadcasting Systema. Svoj govor, iz katerega navajamo nekatere izvečke, je začel s stihii pesnika Vladimira Nazora:

"Slaga ko reče da smo lovor grana melem na rani duga u oblaku.

Mi porod jesmo vuka in arslana što davno bješé i sad' je u nami.

Gle stara snaga tjera čvrstu ruku da digné zide porušenog hrama."

Laže kdor pravi, da smo lovor veja, balzam na rani mavrica na nebu.

Mi smo zalega volčja, levji rod smo, zdaj kot od nekadj duh nas ta prešinja.

Glej, stara moč nam žene krepko roko da dvigne stene porušenem domu.

S temi verzi je veliki pesnik jugoslovankega dinanizma, Vladimir Nazor, pred več desetletji, ko se je ustvarjala Jugoslavija, prerokoval veličino našega naroda in njegovo neupogljivo odpornost. Takšen, kakršnega je izklesal pesnik v svojih močnih besedah, stoji danes naš narod v tej vesoljni človeški tragediji. On ni balzam na rani, niti mavrica pripeta na nebo — z levjo silo si bo sezidal iz razvalin totalitarne tiranije enega najlepših domov v skupnosti človeštva in eno najmočnejših trdnjav svobode na svetu.

Po predsedniku Rooseveltu in podpredsedniku Wallace-u ima Amerika danes jasno in določeno misel o tem, kaj morata svet in človeštvo ustvariti iz te vojne. Amerika ve, da zdaj mali človek iz naroda največ trpi. Vojna teh skromnih ljudi mora na koncu prinesiti skromnemu človeku iz naroda važnost in mir. Sicer ne bo prišlo do trajnega miru. Narodne množice bodo morale torej topot zaradi svojih velikih žrtev same odločevati o svoji usodi v miru, kakor one danes odločujejo v vojni.

V sedanji vojni, odločilni bojnik niso le vojaki na boji-

ŠKRAT

Neki bahač je pripovedoval kako škoda je napravila to na njegovem posestvu. Med poslušalci je bil tudi mož, ki ga je dobro poznal in vedel, da ni ničesar. Pa je rekel: "Če vam toča pobila, ste sami krivi. Kaj pa niste odprli dežnika?"

Salomon je bil velik modrijan. Natančno je pogruntal, kdo je mati otroka.

Pogruntati, kdo je bil oče, bilo mnogo težje.

Kdor ne ljubi ženske, vinski petja, je revež vse svoje življenje.

Te besede je zapisal nekdo spominsko knjigo.

Pa je prišel drugi in je našal poleg:

"Priatelj, če bi ti pil doma pripravljeno kislico, če imel svojo ženo in poslušal bi no petje, bi drugače govoril!"

Iz londonske radio oddaje

Govor prof. Lavrina

LONDON, 21. februarja (Radio prejemna služba) — V uspehi Rusov pospešujejo konec vojne. Pravljica o nezmagnjeni nemške vojske se je raztopila v nič — saj je bil celotni kov zavzet po komaj štiri dni njih bojih. Goebbels, veliki čenik laži, je zdaj začel kampanjo, ki mu je zadnja preostala, propagando najboljševizmu.

Kako smešno je poslušati Nemece, kadar govore o civilizaciji! Goebbelsa seveda skrbi geslo prejeta na konferenci v Casablanci — brojni gojna predaja. Zato želi dvojniti Angleže in Amerikane od Rusov in želi ustvariti kakšen kompromis, dokler je čas. Toda zavezniki so sicer nadaljevali vojno do konca, jo bodo nadaljevali do popolne kapitulacije. Odločili so se, da svetu takšen mir, da bo vse rane in zastrli grozote, jih zdaj doživljamo.

Beveridgev načrt prinosa snove boljše bodočnosti, zato tero bo jamčilo sodelovanje Anglije, Amerike in Rusije. Našnja vojna je največji socialni preobrat v vsej človeški zgodovini. Poznatni moramo odločevati o svoji usodi, kajti prihodnost je mrtva. Le v trdih bojih si bomo zaslužili to boljše bodočnost.

Nekatere vesti iz Balkana

Iz Rumunije poročajo, da nemški poslanik zagrožil, da vlada ne bi uspela zažrteti satežate.

šću, temveč tudi delavni ljudje v ozadju. Ta mali človek iz naroda čigar trpljenje je nezamislivo — kmet, delavec, obrtnik, intelektualac, mekar, šofer, in ta široki, ogromni svet moč, na in otrok — bo prišel iz svoje vojne bolj močan in z večji mi pravici, ter bo dal trajno pravo obliko v federativno zvezenem bratskem svetu, kateremu bo ustvaril. To je smisel vojne, ki jo vodi Amerika.

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN — I. DEL

— Hej, vstani . . . kaj pa to pomeni, lenuh!

In obenem se je zaslislal razigran smeh kočijaža, ki je jemal s kozla prtljago zadovoljen z dobro napitnino.

Vratar je pomolil glavo skozi okno in zaklical:

— Kdo pa je? . . . Saj že grem, nikar ne zvonite tako neznošno. — Tudi Carmen in Helena sta pogledali skozi okno.

— Ah, bože moj! — je vzkliknila Carmen, — zdi se mi, da je to . . .

— Da, da, milostiva! — je zaklical vratar odpirajoč vrata, — gospod je.

— Ramon! Je mogoče? — se je začudil Saint-Hyrieix.

— Ah! . . . To je bilo vse, kar je spravila iz sebe presrečena Helena.

— Ti . . .

Poljubi, vprašanja, klici radosti.

— Zakaj nas pa nisi obvestil o svojem prihodu? — je vprašala Carmen brata.

— Ker nisem mogel. Pomislite, bil sem s svojim družabnikom Nervillom po važnih opravkih na obali v Colonu. Odpravila sva zelo hitro in dobro, tako da je bil Neville neizrečeno vesel. Že sva se vračala v pristanišče, ko sva zagledala preko-oceanski parnik, pripravljen baš k odhodu.

Videč ljudi, stopajoče v čolne, ki so jih naglo odvažali k parniku, sem nehoti pomislil, da se vračajo ti srečneži v Francijo. In solze so mi stopile v oči.

Nerville me je pa prijel za ramo, skočil v čoln, me potegnil za seboj in odpeljal k parniku.

— Dragi moj, — mi je dejal, — strah pred tropično mrzlico je začel modrosti. Če se zdaj ne vrneš za nekaj časa v Francijo, te napade demotožje, za njim pa mrzlica. Brž se odpelji in ostani nekaj časa doma. Tvoja prisotnost tu zdaj ni nujno potrebna, če te bom pa rabil, te že obvestim.

In tako sem se odpeljal.

— Škoda, da nas niste obvestili, da se za nekaj časa vrnete, — je dejal Saint-Hyrieix. — Vaša sestra se ne bo mogla dolgo veseliti vašega prihoda, dragi Ramon, kajti vračate se v hipu, ko midva zapuščava Francijo.

— Vidva odhajata?

— Še nočoj z brzovlakom v Marseille, kjer se jutri vkrcava na parnik.

— Kam sta se pa namenila?

— V Guyano v važni misiji.

— In Carmen vzamete s seboj?

— Seveda, — je odgovoril Saint-Hyrieix z nekim čudnim naglasom. — Ko je vaša sestra privolila v poroko z menoj, je dobro vedela, da me bo lahko poklic vsak hip poklical iz domovine.

— In prav rada grem z vami, dragi moj, — se je oglašila Carmen. — Obžalujem pa, da morava odpotovati baš zdaj, ko si se vrnil ti, Ramon.

Ramon in Helena, sebična kakor vsi zaljubljeni, sta bila v polnih duških radost svidenja.

— Kaj pa sinko? — je vprašal Ramon. — Pripoveduj mi o njem.

— Še vedno je pri stari mami. Morski zrak je bil res nju-nju potreben njegovemu rahlemu zdravju; a zdaj se počuti že zelo dobro.

— Škoda, zares škoda, — se je vmešal v pogovor Saint-Hyrieix, — da že včeraj niste vedeli za Ramonov prihod. Lahko bi bili pripeljali sinčka s seboj . . .

— Kaj? . . . Ti si bila v Penhotetu — je vprašal Ramon presenečeno.

Smrten strah je stisnil Heleni sree.

— Da, — je brž odgovorila Carmen videč, kako je Helena od strahu prebledela. — Moj mož je Heleno vabil, naj odpotuje z nama, pa se je hotela posvetovati o tem z mamo . . . Kmalu smo pa spoznali, da bi šlo to težko. In prav je, da smo si premislili. Kaj bi bil pa dejal, če bi Helene ne bil našel doma?

— Priznam, — je odgovoril Ramon smeje, — da bi mi bilo to neprijetno. Torej si videla mamo, Helena? Kako se počuti?

— Dobro, zelo dobro! — je jecljala Helena z drhtečim glasom.

— Ah, tem bolje! Njeno zadnje pismo me je navdalo — ne vem, zakaj — s strahom, da je bolna, pa noče priznati. Zdjaj pa vidim, da ni nič hudega.

— Krojač me čaka, — se je oglašila Carmen vsa v strahu, da bi Helena ne izdala njene tajne. — Pojdi z menoj, sestrica.

In mladi ženi sta odšli, kmalu za njima pa tudi Ramon. Saint-Hyrieix je ostal sam. Zdelo se je, da je ves zatopljen v misli na delo, ki ga čaka v Guyani, v resnici so pa bile njegove misli daleč od politike.

— Ne, saj ni mogoče, — je mrmral sam pri sebi. — Carmen bi se mogla tako smejati in kramljati, če bi bila kriva. Pismo te podle služkinje je nesramno obrekovanje.

Ta čas se je Carmen nepričakovano vrnila.

— Ali se vrnete k južini? — je vprašala moža.

— Mislim, da se vrnem . . . A vi?

— Jaz . . . jaz moram opraviti samo še pri krojaču in pisemskega papirja bi rada še kupila. Na Place de la Bourse sem namenjena v trgovino, potem se pa takoj vrnem.

Saint-Hyrieixu so se kar oči zaiskrile. — Na Place de la Bourse gre, — je pomislil sam pri sebi . . . Najbrž na zadnji sestanek. Torej je le res, kar trdi služkinja. Zvedeti moram resnico, pa naj se zgodi karkoli.

In sklenil je zasledovati ženo.

Carmen se je odpeljala najprej h krojaču, potem je pa odšla peš na Place de la Bourse in krenila naravnost na pošto. Mož ji je bil ves čas za petami.

Na pošti se je še zadnjič ozrla, boječ se, da bi je kdo ne slišal.

— Imate pismo na tole ime? — je vprašala uradnika v oddelku "poštno ležeče" in mu pomolila prazno kuverto.

Uradnik, priletel gospod, jo je radovedno pogledal, vzel kuverto in prečital: "Gospa Helena Montlaur."

Potem pa je mrmral z običajnim uradniškim glasom:

— Mathieu . . . Michonet . . . Ne . . . Ma . . . Mi . . . Morin . . . Morales . . . Aha . . .

"Gospa Helena de Montlaur . . . Place de la Bourse, poste restante, Paris."

— Evo pisma.

Mlada žena je z drhtečo roko vzela pismo in ga spravila v žep.

— Bože moj, kaj se je zgodilo, — je pomislila. — Samo eno pismo . . . Zakaj pa ne cel sveženj, kakor je obljubil?

Strah jo je priklenil k tlom. Ko se je pa obrnila, je malo manjkalo, da ni omedlela.

Na pragu je stal njen mož in jo meril z groznim pogledom. — Vi tu? — je mrmrala z glasom, ki si je zaman prizadeval biti miren.

Saint-Hyrieix ni odgovoril. Carmen je imela še toliko poguma, da se je nasmehnila, rekoč:

— Torej se vrneva skupaj, je-li? — Stala je tik pred njim.

— Dajte mi to pismo, — je dejal srdito . . . Dajte mi ga brž in nikar ne poskusite kričati. Zaman bi bil tu vsak škandal.

Zgrabil jo je za ramo in njegovi prsti so jo stisnili liki klešče.

— Ste slišali? — je nadaljeval ves iz sebe od jeze. — To pismo hočem imeti!

— Žalite me, gospod.

— Pismo hočem imeti! — je ponovil in pene so se mu pojavile na ustih.

— Kaj pravite? — je zajecljala Carmen.

— To pismo, to pismo vašega ljubčka! — je ponavljal trdovratno.

— Mojega ljubčka? Mojega ljubčka, ste dejali? — je vprašala tiho.

— Da! In če mi ga takoj ne izročite, ne morem jamčiti, da se ne zgodi nekaj strašnega.

Carmen ga je vprašujoče pogledala. Tako sta si stala nasproti oči v oči, bleda, nema, nepremična. Carmen je opazila, kaj se godi v njegovi duši.

— Kaj pa mislite o Heleni! — je vprašala skoraj zaničljivo. — Saj ni prvič, da me pošilja po pisma, ki ne more sama po nje. Tu gre gotovo za krščansko delo usmiljenja, za skrito bedo, ki jo hoče olajšati, pa noče, da bi ljudje govorili o tem.

Saint-Hyrieix ji je pogledal naravnost v oči. Carmen je vzdržala njegov pogled. Čutila je, da je rešena, kajti v moževih očeh se je zalesketala iskra radosti.

Je-li mogoče?

Podlo ovadstvo je torej lažljivo. Carmen je nedolžna. Že je hotel ženi pismo vrniti, pa se je izdala s preočito radostjo, kar je opazil. Novo sumničenje mu je stisnilo srce.

— Dobro, — je dejal, — če je pismo namenjeno vaši svakinji, ji ga izročim sam.

Spravil je pismo v žep in se obrnil k ženi, rekoč:

— Želite, da se vrneva domov?

— Hočem ga imeti.

In pomolila mu je pismo.

— Evo ga. Prečitajte naslov. Saint-Hyrieix je kar zazijal od presenečenja.

— Gospa Helena de Montlaur!

— Vidite torej, da vam ne

Tajnik Knox

Na sliki je Frank Knox, mor-nariški tajnik, ki je nedavno obiskal pacifična bojišča.

morem izročiti pisma, ki ni morem.

— Helena . . . Helena de Montlaur! — je jecljal.

Držal je pismo in roke so se mu tresle, črke so mu plesale pred očmi.

— Helena . . . Helena de Montlaur! — je ponavljal, kakor bi ne razumel besed, ki jih je izgovarjal.

Carmen ga je vprašujoče pogledala. Tako sta si stala nasproti oči v oči, bleda, nema, nepremična. Carmen je opazila, kaj se godi v njegovi duši.

— Kaj pa mislite o Heleni! — je vprašala skoraj zaničljivo. — Saj ni prvič, da me pošilja po pisma, ki ne more sama po nje. Tu gre gotovo za krščansko delo usmiljenja, za skrito bedo, ki jo hoče olajšati, pa noče, da bi ljudje govorili o tem.

Saint-Hyrieix ji je pogledal naravnost v oči. Carmen je vzdržala njegov pogled. Čutila je, da je rešena, kajti v moževih očeh se je zalesketala iskra radosti.

Je-li mogoče?

Podlo ovadstvo je torej lažljivo. Carmen je nedolžna. Že je hotel ženi pismo vrniti, pa se je izdala s preočito radostjo, kar je opazil. Novo sumničenje mu je stisnilo srce.

— Dobro, — je dejal, — če je pismo namenjeno vaši svakinji, ji ga izročim sam.

Spravil je pismo v žep in se obrnil k ženi, rekoč:

— Želite, da se vrneva domov?

— Hočem ga imeti.

In pomolila mu je pismo.

— Evo ga. Prečitajte naslov. Saint-Hyrieix je kar zazijal od presenečenja.

— Gospa Helena de Montlaur!

— Vidite torej, da vam ne

V.

STRELA UDARI

— Ljubim te, — je dejala Helena.

— Ljubim te, — je dejal Ramon.

— Ljubim te še bolj, nego sem te ljubila pred tvojim odhodom, če je to sploh mogoče.

— Jaz te pa ljubim enako, ker te nisem mogel ljubiti bolj. Čutim pa po vseh teh življenjskih izkušnjah še večjo radost, ko te objemam.

— Dragi Ramon!

— Ah, glej, Helena, to so bile prave vice, ki sem v njih preživel zadnji dve leti.

— Da, ljubček, da! Ah, kako sem se naplakala! In vendar sem se vsaj tolažila, a ti nisi tolažbe nisi imel. V tolažbo mi je bil najin sinček, najin mali, zlati Gaston.

— O, Helena, kolikokrat sem ponavljal tvoje in njegovo ime tam doli v Panami sredi bolnih in umirajočih, omagujoč pod bremenom, ki je preveč težilo moja ramena. Toda v tolažbo mi je bila zavest, da trpim za vaju, zate in zanj.

— Ubogi, dragi moj junak! kako te imam rada!

Gledala sta si v oči, njena

Hišni posestniki

si lahko prihranijo veliko vsoto pri plačevanju **INCOME TAX** ako se računni uredijo pravilno po zvezinih zakonih.

Obrnite se na **odvetnika**

Wm. J. Kennick

6506 ST. CLAIR AVE.

(poleg Zeletovega podjetja)

Uradne ure: 9. zj. do 8. zvečer.

Za druge ure pokličite HE. 2383

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znamk!

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

glava je počivala na Ramonovi rami, molčala sta ustnice na ustnicah in pila sladkosti svoje sreče.

Tako sta često sedela tesno objeta, toda Ramon nikoli ni opazil oblaka, ki je v takih trenutkih tihe sreče za hip zasenčil čelo njegove žene. Tudi danes ga je prezrl.

Kar je zadržala zunaj kočija in ju zdramila iz sladke zamaknenosti. Carmen in njen mož sta se vračala.

Skupaj sta odšla, skupaj se vračata, — je dejal Ramon veselo, ko sta vstopila. — To je vzoren zakon.

— Kajnel! — je odgovoril

Saint-Hyrieix; — in bila bi srečnejša, če bi nama ne bilo treba oipotovati.

— E kaj! Svt ni tako velik kot se govori. Guyana je predaledč, vendar pa ne tako, da se ne mogla vrniti v Francijo.

— Upajmo, — je odgovoril Carmenu mož. — Toda oprostite, da odidem še pred južino v svojo sobo, da očložim svoje papirje.

In odšel je nekam hitreje nego navadno. Ramon je vzel iz mizice album fotografij in jih začel ogledovati, da bi se nekako znova seznanil z vsemi prijatelji, ki jih je bil skoraj izgubil iz spomina.

(Dalje prihodnje)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je nemila smrt ugrabila iz naše srede našo ljubljeno soprogo in drago mater ter sestro

JOSEPHINE MISMAS

(rojena Hočevar)

Blaga pokojnica je bila stara 49 let ter je bila doma iz vasi Kuppale pri Dobrem polju, odkoder je prišla v Cleveland pred 30. leti. Preminila je po kratki bolezn dne 28. januarja, 1943, k večnemu počitku pa smo jo položili dne 30. januarja 1943, po opravljenih cerkvenih obredih v cerkvi sv. Vida ter na Calvary pokopališče.

Tem potom se iskreno zahvalujemo vsem onim sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali na strani in nam bili v tolažbo in pomoč ob času bolezn in smrti naše nikdar pozabljene soproge in matere.

Najlepšo zahvalo izrekamo onim, ki so darovali krasne vence, ki so krasili mrtvaški oder, kakor tudi vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale v pokoj duše.

Dalje hvala lepa vsem onim, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu. Hvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so prišli pokojnico pokropiti, ko je ležala na mrtvaškemu odru, kot tudi vsi, ki so jo spremili k njenemu zadnjemu počitku.

Hvala čst. gospodu Rev. Andreju za opravljene cerkvene obrede, ter pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za izvrstno urejen pogreb in vsestransko zadovoljivo poslugo.

Vsem, ki ste nam v temu času bridkosti, izkazali svoje sočutje na en ali drugi način, bodi izrečena: Iskrena hvala!

Tebi, draga, nepozabna soproga, mati in sestra, pa želimo: Mirno počivaj v grobu hladnem! Nas si vse prerano zapustila, pustila si v naši vrsti vrzel. Z žalostjo v naših srcih Te iščemo, toda Tebe ni. Odšla si tja, odkoder ni več povratka, a Tvoj blagi spomin bo vedno ostal med nami, dokler se ne snidemo nad zvezdami, v kraju večnega miru in blaženstva!

Zalujoči ostali:

Joseph Mismas, soprog
Harry in Albert J. Mismas, sinovi
Mrs. Elsie Sell, hči
Angela Grill, sestra
Cleveland, O., 27. februarja, 1943.

Let Everybody Know You're Investing
10 Percent of Your Income in War Bonds

The attractive red, white and blue window sticker, pictured above, is the new yardstick of patriotism in the War Bond drive throughout the nation. With the slogan, "Everybody every pay day, ten percent," sweeping the country, patriotic Americans on the home front are rallying to the Government's appeal for funds with which to help finance the war. The home which displays the "ten percent" sticker is doing its share toward Victory for America and the United Nations. The stickers are being distributed through local War Savings Chairmen.